

Elämä, kuolema ja illusio (Joh. 5:19-21)

Saarna Ikaalisten kirkossa 15.9.18

Muistan nähneeni televisiosta miten suuret taikurit tekevät suuria illusioita. He kadottavat hetkeksi aikaa suihkuhävittäjän tai panssarivaunun tai suuren rakennuksen. Se on aina yhtä ihmeellistä. Tavalliset ihmisetkin toteuttavat elämässään illusioita, vaikka ne ovatkin arkisempia. Illusio tapahtuu, kun kadotetaan silmien alta ja samalla ajatuksista erilaisia asioita. Jotkut ovat tulleet siinä oikein taitaviksikin. Enkä tarkoita lukulasien tai avaimien hukkaamista, vaan suurempia asioita. Eletään esimerkiksi niin, että köyhyys ei näy eikä tunnu omassa elämässä. Ymmärrämme, että se vaatii luovuutta. Surullisempi esimerkki on siinä, että elää niin kuin joitain läheisiä ihmisiä ei olisi olemassakaan.

Tuollainen illusio voi olla myös yhdessä luotu. Näin on mielestäni tapahtunut kuoleman kanssa tai ainakin siltä vaikuttaa, sillä monet ihmiset elävät kuoleman todellisuuden ulkopuolella. Tällaista tilannetta tukee se, että pitkäaikaissairaat ja kuolevat ovat hoitokodeissa ja sairaaloissa. Nykypäivänä on siis mahdollista päästä sellaiseen tilanteeseen, että kuolemaa ei ole. Se on tietenkin illusio, mutta se voi olla jonkun elämässä pitkäaikainen sellainen. Ajatelkaa kotona jotain kaappia tai komeroa, jolla käynte harvoin. Osaatteko kertoa mitä siellä on? Luulenpa, että ette pysty kertomaan kaikkea. Sitä mitä ei näe, se mikä ei ole läsnä, sitä ei ikään kuin ole. Se että kuoleman todellisuus ei ole elämässä läsnä, ei ole suinkaan positiivinen asia, vaikka sellainenkin ajatus saattaa nousta mieleen, sillä se muuttaa meidän ihmisten ajattelua ja käyttäytymistä. Se muuttaa suhdetta meihin itseemme, toisiin ihmisiin ja Jumalaan.

Filosofi Ludwig Wittgenstein kirjoitti aikoinaan: Wovon man nicht sprechen kann, darüber muß man schweigen. Eli siitä mistä ei voi puhua, siitä täytyy vaieta. Esimerkiksi kuolemasta puhuminen johtaa lopulta umpikujaan, koska emme voi tietää mitä on kuoleman jälkeen. Nykyaikana totisesti toteutetaan tuota Wittgensteinin ajatusta kuoleman kohdalla. Ongelma on kuitenkin siinä, että kuolema ja elämä nivoutuvat yhteen. Kuolema liittyy ihmisenä olemiseen ja siksi siitä pitäisi puhua, vaikka se onkin erilaisista syistä johtuen vaikeaa. Kuoleman todellisuuden torjuminen tai sivuun siirtäminen on ihmisenä olemisen kiertämistä.

Minulla oli taas tällä viikolla vuoro käydä Ikaalisten sairaalassa kiertämässä. Menin ensin siellä toimistoon. Vaihdoin muutaman ajatuksen ja sain samalla kuulla, että yksi huone on tyhjä. Kiertäessäni huomasin, että aika paljon oli tyhjiä sänkyjä juuri tuona päivänä. No, tapasin muutaman vanhan tutun. Sitten yhden ihmisen, joka oli aivan ihmeellisesti selvinnyt vakavasta sairaskohtauksesta. Lääkärit sitä olivat ihmetelleet ja minä vuorostani kuuntelin suu ihmetyksestä auki. Hän oli saanut jatkoaikaa ja oli kiitollinen Jumalalle. Sitten tapasin ihmisen, joka oli vanha tuttu aikaisemmilta sairaalakäynneiltä. Ihminen, joka on kärsinyt paljon. Siis paljon. Ja miten hän kuitenkin oli iloinen ja positiivinen. Aina sairaalassa käydessä toivon, että ihmiset kävisivät enemmän katsomassa sairaita ja kuolevia tuttujaan. Liittyhän siihen paljon haikeutta ja surua, mutta se tekee meistä jotenkin aidompia ihmisiä. Jotenkin kokonaisia, rehellisiä elämälle. Sanoisinko tasapainoisia.

Päivän evankeliumissa puhutaan Jeesuksesta, mutta taustalla on kysymys elämästä ja kuolemasta. Teksti on katkelma Jeesuksen vastauksesta. Häntä oli syytetty Jumalan asemaan asettautumisesta, kun hän oli puhunut Jumalasta isänään. Häntä siis syytettiin Jumalan pilkasta. Tämän Jeesuksen

hyvin teologisen vastauksen voisi lyhentää siten, että hän kieltää asettavansa itsensä Jumalan paikalle. Sen sijaan hän sanoo, että Jumalan Poikana hän tekee mitä Isä tekee ja tahtoo. Isä ja Poika eivät ole erilliset. On vain yksi Jumala. Tuskinpa juutalaiset tästä rauhoittuivat. Pitivät tätäkin ajatusta varmasti jumalanpilkkana. Meidän kannaltamme on olennainen Jeesuksen vastauksen loppu: ”Niin kuin Isä herättää kuolleet ja antaa heille elämän, niin antaa myös Poika elämän kenelle tahtoo.”

Tekstin äärellä kysymme: voiko kuolleista ylösnouseminen olla todellakin totta. Raamatussahan kerrotaan, miten Jeesus herätti ihmisiä kuolleista, elvytti kuolleista eläväksi. Entä Jeesus itse? Jos Jeesuksen kohdalla oli kyse tällaisesta takaisin tulemisesta, mitä ihmeellistä siinä oikeastaan olisi. Nykypäivänä lääketiede tekee ihmeellisiä asioita ja ihmisiä palaa henkiin kuoltuaan. Ja miten se meihin mitenkään liittyisi - meidän elämäämme, meidän kuolemaamme? Jeesuksen kuolleista ylösnouseminen on kuitenkin aivan eri tason asia. Jeesus ei palannut tavalliseen elämään kuten vaikkapa Lasarus, vaan hänellä oli ylösnousemusruumis. Hän siirtyi toiseen, uuteen elämään, sanotaanko vaikka, Jumalan todellisuuteen.

Entä jos Kristuksen ylösnousemus ei olisi totta, mitä jäisi jäljelle kristillisestä uskostamme, eipä paljon mitään muuta kuin elämänohjeita. Miten pitkälle elämänohjeet meitä kantavat? Eivät minnekään, nimittäin eivät elämänohjeet kann. Ne näyttävät meille mallia miten elää, mutta yksin me olemme murheittemme kanssa ja kuoleman edessä. Ja tällä asialla on todellakin merkitystä. On aivan eri asia puhua siitä, että kerran oli mies nimeltä Jeesus, kuin että puhumme kuolleista ylösnousseesta Jeesuksesta, joka on edelleen meidän kanssamme. Ero on kuin yöllä ja päivällä, kuolemalla ja elämällä.

Jos kuolleista ylösnouseminen tuntuu meistä vaikealta asialta ymmärtää ja uskoa, oli se sitä myös opetuslasten kohdalla. He joutuivat käsittelemään vaikeita asioita. Ennen ristiinnaulitsemista kukaan ei voinut ajatellakaan, että messias ristiinnaulittaisiin. Samoin oli myös ylösnousemuksen kanssa. Ei kukaan voinut kuvitellakaan, että ristiinnaulittu Jeesus voisi nousta kuolleista. Ei siis ole ihme, että meidän on vaikea uskoa todeksi ylösnousemus omaksi kohdalla. Miten sitä nyt tällainen ihan tavallinen ikaalilainen voisi nousta kuolleista. Kun luemme Raamattua, voimme todeta, että alkuhämmennyksen jälkeen ylösnousemuksesta tuli opetuslapsille yhtä todellinen asia kuin mitä ristiinnaulitseminen oli. Jeesuksen kuolleista ylösnouseminen räjäytti heidän tavallisen kokemusmaailmansa, mutta samalla se oli kiistatta totta. Se meni yli kaiken ymmärryksen ja järjellisen ajattelun ja silti se oli heille totta.

”Niin kuin Isä herättää kuolleet ja antaa heille elämän, niin antaa myös Poika elämän kenelle tahtoo.” Toisin sanoen: se mikä tapahtui Jeesuksen kohdalla voi tapahtua meidän kohdallamme.

Keskellä Turkia Kappadokian aluella on Derinkuyun kaupunki ja sen alla ikivanha maahan kaivettu kaupunki, joka ulottuu 85 metrin syvyyteen. Siinä on 11 kerrosta ja sinne on mahtunut asumaan yli 20000 ihmistä, ehkä jopa kaksi kertaa enemmänkin. Sieltä löytyy samat tilat ja laitokset kuin maanpäällisistä kaupungeista: asuintiloja, talleja, kirkkoja, varastohuoneita, ruokasaleja ja viinitehtaita. Aikoinaan siellä asui vainoja paenneita kristittyjä. Siellä on siis kilometri tolkulla käytäviä ja sokkeloita, joista vain kymmenen prosenttia on turistien nähtävillä. Kuvittelepa itsesi sinne alimpiin kerroksiin 80 metrin syvyyteen. Olet mukana ryhmässä, jota opas ohjaa. Tulee sähkökatko, mutta onneksi oppaalla on taskulamppu. On selvää, että ilman tuota opasta ei päästä auringon valoon, vaan jäädään pimeään. Kun mietimme itseämme, elämäämme, kuolemaamme,

voiko oppaanamme tästä ajasta iäisyyteen olla kukaan muu kuin Jeesus. Hän, kuolleista ylösnoussut. Hän, joka Isän kanssa voi antaa meille elämän.

Jeesus sanoo: "Älköön sydämenne olko levoton. Uskokaa Jumalaan ja uskokaa minuun. Minun Isäni kodissa on monta huonetta -- enhän minä muuten sanoisi, että menen valmistamaan teille asuinsijan. Minä menen valmistamaan teille sijaa mutta tulen sitten takaisin ja noudan teidät luokseni, jotta saisitte olla siellä missä minä olen. Te tiedätte kyllä tien sinne minne minä menen."

Tuomas sanoi hänelle: "Herra, emme me tiedä, minne sinä menet. Kuinka voisimme tuntea tien?"
Jeesus vastasi: "Minä olen tie, totuus ja elämä. Ei kukaan pääse Isän luo muuten kuin minun kauttani."

Juha Aila

Ikaalisten seurakunnan vt kirkkoherra